

Świecie Nad Wisłą ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Opis:

Miasto powiatowe położone na malowniczej skarpie doliny, przy ujściu Wdy do Wisły, liczące obecnie 27 tysięcy mieszkańców. W zamierzchłej przeszłości właśnie przez miejscowość przebiegał szlak bursztynowy, łączący Cesarstwo Rzymskie z wybrzeżem Bałtyku. Dowodem są znalezione w Świeciu i okolicach rzymskie monety. Miasto pod koniec XII wieku stanowiło rezydencję księcia Grzymisława i w XIII wieku było stolicą rozległego księstwa świecko-lubiszewskiego. Wedle legendy nazwa miasta pochodzi od słów „miejsce świecące”, które było informacją w nocy dla rybaków o grodzie i mieliznach. W 1309 r. Świecie zdobyli Krzyżacy, którzy zniszczyli gród, a w jego miejsce zbudowali zamek i utworzyli komturstwo. 25 lipca 1338 r. Świecie otrzymało przywilej lokacyjny na prawie chełmińskim. W XIV wieku miasto było położone w widłach Wdy i Wisły. Kilkakrotnie niszczone podczas wojen polsko-krzyżackich, ostatecznie zostało włączone po II pokoju toruńskim Polsce i od tego czasu było siedzibą starostwa niegrodowego. Szybki rozwój miasta zahamowały najazdy szwedzkie w XVII i XVIII wieku. Po I rozbiórce Świecie włączono do Prus i zaczęło podlegać Kwidzynowi. Podczas marszu wojsk polskich z Bydgoszczy do Gdańska, w czasie wojen napoleońskich, miasto zostało wyzwolone. Klęska Napoleona Bonaparte oraz koszty wojenne zrujnowały miejscowość ekonomicznie. W 1818 roku Świecie stało się siedzibą powiatu, który istnieje do dziś w niewiele zmienionych granicach (z przerwą na lata 1975-1998). Wiek XIX obfitował w liczne powodzie, które spowodowały decyzję z 1854 r. o przeniesieniu miasta na skarpę doliny Wisły. Przemieszczanie miasta w latach 1858-1885, z przerwą w latach 1863-1872, wiązało się również z budową pierwszych zakładów przemysłowych, co przyczyniło się do ponownego rozwoju. Po I wojnie światowej miasto znalazło się w granicach odrodzonej Polski. Zanim 3 września 1939 r. wojska niemieckie wkroczyły do Świecia, na zachód od miasta toczono były zacięte walki z hitlerowskim najeźdźcą. Na Wiśle ogromną odwagę wykazali się marynarze flotyli wiślanej, którzy z pokładów statku „Nieuchwytny”, ścigacza „Ku-30” oraz dwóch innych bronili przeprawy przez rzekę w pobliżu Świecia. Kres okupacji niemieckiej nastąpił 10 lutego 1945 r. Podczas wojny naziści zamordowali w okolicach miasta kilka tysięcy ludzi. W czasach PRL znacznie wzrosła liczba mieszkańców, obszar oraz ilość zakładów przemysłowych miasta. W początkach XXI wieku Świecie jest ważnym i dobrze prosperującym ośrodkiem gospodarczym województwa kujawsko-pomorskiego, a także węzłem komunikacyjnym o znaczeniu ogólnokrajowym.

Ważnym zabytkiem miasta jest dawny kościół farny (starofarny) świętego Stanisława Biskupa. Świątynia grodowa była wzmiankowana już w 1198 r. i nosiła wezwanie Najświętszej Marii Panny. Obecna budowla pochodzi z drugiej połowy XIV wieku i była odbudowywana po potopie szwedzkim. Kościół został zniszczony w 1945 r. i popadł w ruinę – w takim stanie można go zobaczyć w jednym z odcinków komunistycznego serialu „Czterej pancerni i pies”; odrestaurowano go w latach osiemdziesiątych XX wieku i ponownie konsekrowano 26 czerwca 1988 r., nadając wezwanie Matki Boskiej Częstochowskiej. Do gotyckiego prezbiterium przystaje renesansowa wieża i korpus, których wznoszenie rozpoczęto między 1470 a 1480 rokiem, ich budowę ukończono w połowie XVI wieku. Z

wystroju na uwagę zasługują: średniowieczna kropielnica oraz mocno zniszczone płyty nagrobne z XVII wieku. Przy kościele stoi kamienny, barokowy posąg świętego Jana Nepomucena oraz zabytkowy, barokowy dzwon. Opodal świątyni znajdują się również resztki gotyckich murów miejskich z bramą chełmińską i basztami z drugiej połowy XIV wieku.

Kolejnym zabytkiem w mieście jest neogotycki kościół nowofarny pod wezwaniem świętego Andrzeja Boboli, zbudowany na początku XX wieku jako ewangelicki. Kościół w 1945 r. przejęli katolicy; w wyposażeniu znajdują się zabytki uratowane z kościoła starofarnego; ciekawie prezentują się również witraże. Świątynię otacza dawny cmentarz ewangelicki.

Następnym sakralnym obiektem zabytkowym jest zespół poklasztorny Bernardynów, sprowadzonych do miasta w 1624 r. przez burmistrza świeckiego Jerzego Kapela. W 1816 roku nastąpiła kasata zakonu. Barokowy kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny wzniesiony w latach 1692-1720, posiada głównie XVIII-wieczny wystrój, w tym barwne polichromie z końca tego stulecia. Dawny klasztor zbudowany został w 1718 r., w 1855 r. umieszczono w nim szpital dla umysłowo chorych, spalony w 1902 r. Następnie go odbudowano i powiększono, co spowodowało utratę części cech stylowych. Barokowy dziedziniec otacza krużganek z malowidłami brata Linka i wieża bramna z 1741 r.

Najsłynniejszym zabytkiem Świecia jest gotycki zamek krzyżacki z XIV wieku. W dwieście lat później posiadała go rada miejska Torunia; zniszczony podczas najazdu szwedzkiego, zaczął popadać w ruinę. Średniowieczną fortecę częściowo odbudowano w XIX wieku. Obecnie jego masywna sylwetka dominuje nad nadwiślańską częścią miasta. Wieża pełni funkcję punktu widokowego, a we wnętrzach mieści się muzeum. Zabudowa centrum miasta pochodzi z XIX i XX wieku, na uwagę zasługuje rozległy rynek. Ponadto w dzielnicy Przechowo znajduje się dawny XIX-wieczny młyn. Szczególną atrakcją Świecia są nadwiślańskie skarpy „Diabelce”, z których roztacza się panorama na Wisłę i leżące na drugim brzegu Chełmno.

Współrzędne geograficzne:

Odnośniki

[1] <https://inauguracja.kujawsko-pomorskie.travel/pl/swiecie-nad-wisla>